

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра української фольклористики імені академіка Філарета Колесси

ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан філологічного
факультету

“ 30 серпня 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Український ліро-епос

	(назва навчальної дисципліни)
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
	(шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
	(шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.01 Українська мова та література</u>
	(назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u>
	(назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2018 рік

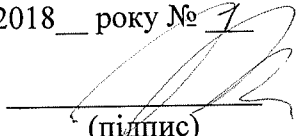
Робоча програма «Український ліро-епос» для студентів
за спеціальністю українська мова та література „___” _____, 2018__ року - __ с.

Розробники: Ганна Петрівна Сокіл, доктор філологічних наук, професор

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри української фольклористики
імені академіка Рівалета Калеси

Протокол від. “28” серпня 2018__ року № 7

Завідувач кафедри

(підпис)

(Івашків В.М.)

“28” серпня 2018__ року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від. “30” серпня 2018__ року № ___

“30” серпня 2018__ року
Голова

(підпис)

Пилипчук С.М.
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки <u>035 Філологія</u> (шифр і назва)		
Модулів –	Спеціальність (професійне спрямування): <u>035.01 Українська мова та література</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		3-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин -		6-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		32 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		38 год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю:			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Український ліро-епос»

Дисципліна «Український ліро-епос» читається як вибірковий курс для спеціальності – «Українська мова і література», у шостому семестрі в обсязі 32 годин аудиторних занять, і 38 год. самостійної роботи.

Завдання курсу «Український ліро-епос» – показати особливість ліро-епічних фольклорних жанрів, оскільки ліро-епос – двородове утворення, в якому поєднуються епічне та ліричне сприйняття подій. У таких творах людина зображується ніби у двох планах: з одного боку, передаються певні події її життя, а з іншого – переживання, емоції, настрої. До фольклорного ліро-епосу належать: биліни, думи, історичні пісні, балади, пісні-хроніки, деякі пісні літературного походження. У курсі розглядаються сюжети, мотиви, образи цих народних творів, а також їхні зв'язки з іншими фольклорними жанрами.

Курс українського ліро-епосу призначений для студентів-україністів третього року навчання. Як частина обов'язкової програми цей курс дає студентові знання з історії походження ліро-епічного фольклору, національної специфіки, системи ліро-епічного фольклору (биліни, народні думи, історичні пісні, балади, співанки-хроніки), підсумовує вивчення курсу історії української фольклористики (де, коли і хто фіксував явища ліро-епічного фольклору); вчить аналізувати основні жанри усної словесності та закономірності

розвитку сучасного українського фольклору. Завдання курсу «Український ліро-епос» – показати зв’язок фольклору з історичними явищами, відображення в ньому специфіки національної ідентичності та загальнолюдських цінностей.

Завдання курсу – допомогти студентам простежити поетапне становлення духовного середовища українського етносу, тісний зв’язок людини з історією свого народу;

з’ясувати роль усної народної творчості у формуванні світоглядних засад українців;

з’ясувати особливості функціонування ліро-епосу на різних історичних етапах;

ознайомити з географією побутування українського ліро-епосу, головними класичними дослідженнями та сучасними науковими студіями.

Мета курсу — допомогти студентові засвоїти основні жанри ліро-епічного фольклору та досягнути їхню функціонально-семантичну цілість.

Курс «Український ліро-епос» має загальнотеоретичне і практичне значення.

Загальнотеоретичне значення курсу дає можливість:

зрозуміти генезу, систему українського ліро-епосу;

глибоко осмислити проблеми взаємозв’язку фольклору та історії етносу;

пізнати значимість ліро-епосу українського народу;

Практичне значення курсу в тому, що він допоможе:

усвідомити жанрову своєрідність ліро-епічного фольклору;

фахово аналізувати твори цих жанрів усної словесності,

виявляти «сліди» билинної традиції в інших жанрах українського фольклору

Місце в структурно-логічній схемі спеціальності.

Спецкурс «Український ліро-епос» є складовою частиною професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» і пов’язаний з дисциплінами «Українська усна словесність», «Історія фольклористики», «Народознавство», «Українська література».

У результаті навчання студент повинен:

знати:

основні ознаки ліро-епічних творів українського фольклору, специфіку взаємозв’язку з іншими жанрами;

- жанрову систему ліро-епічного фольклору, проблеми класифікації;
- виявляти головні мотиви народних пісень, основи поетики ліро-епічних творів, науково-теоретичні підходи щодо вивчення ліро-епічних пісень

вміти:

- з’ясувати роль народної ліро-епіки у формуванні світоглядних засад українців
- орієнтуватися в концепціях основних сучасних досліджень з фольклористики, які стосуються ліро-епічних фольклорних жанрів
- вміти застосовувати основні концепції до аналізу уснословесних творів

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Специфіка ліро-епічного фольклору. Билини. Народні думи	
	Вступ до курсу. Билини як жанр прадавньоукраїнської епічної пісенності. Билинні сюжети, мотиви, образи. Українські вчені про билини (М. Драгоманов, І.Франко, М.Грушевський, М.Возняк та ін.). Залишки билинного епосу в різних фольклорних жанрах українського фольклору (народних оповіданнях, казках, обрядовому фольклорі).
	Козацький героїчний епос: культурний контекст. Тематика й середовище побутування. Січове лицарство. Захист національних святинь і кордонів у народних

	думах. Національна своєрідність характеру епічного героя. Інтерпретація героїчного: героїка життя; концепція героїчної смерті. Християнська парадигма героїчного епосу (герой-мученик; від гріха до розкаяння).
	Думознавчі студії Катерини Грушевської. Актуальність досліджень К. Грушевської українського героїчного епосу як специфічного жанру фольклору, його генези та умов формування кобзарського репертуару. Сучасний стан кобзарства в Україні.
Змістовий модуль II. Фольклор і дійсність. Історичні пісні. Співанки-хроніки.	
	Історична пісня як етап розвитку епічної традиції: зв'язок з думами, соціально-побутовими піснями. Жанрові особливості. Текст ліро-епічної пісні. Питання поетики історичної пісні. Специфіка моделювання просторово-часової моделі історичної пісні та моделі творення ліро-епічних героїв. Засоби зображення епічної дійсності: а) народнопоетична символіка історичних пісень; б) художнє вираження поетики. Ідейно-тематична характеристика історичних пісень. Пісні національно-визвольних змагань українців в системі історичних. Специфіка вияву в історичній пісні історичних фактів та особливості діяльності історичних постатей.
	Історичні пісні нового часу. Стрілецькі та повстанські пісні як новочасна історична поезія. Тяглість сюжетно-мотивного фонду від билинного епосу до пісень про сучасні історичні події. Історична основа повстанського пісенного фольклору 1940–2000-их років. Проблеми класифікації пісень, пов'язаних з новітніми національно-визвольними змаганнями: баладні, співанки-хроніки (новинкові). Образна система. Аналіз тексту
	Співанки-хроніки як своєрідний спосіб мислення та пізнання світу в його конкретних людських виявах. Художній зміст новинкової пісні, вияв естетичного погляду народу на родинне та громадське життя. Характеристика різних визначень жанру, особливості відтворення конкретних соціально-побутових та історичних подій переважно драматичного, а подекуди й трагедійного плану. Записи й дослідження співанок-хронік. Особливості жанру співанок-хронік у зіставленні з думами, історичними піснями та баладами.

Змістовий модуль 3. Фольклор і література. Народні балади. Пісні літературного походження.	
	Народні балади. Своєрідність українських балад, їх походження та зв'язок з західно- та східнослов'янською епічною традицією. Проблема класифікації балад. Показчик сюжетів і мотивів. Цикли: балади про кохання, балади родинного життя, соціально-побутові балади, історичні балади (про турецько-татарський полон). Поетична структура, сюжетність, драматизм, символіка, метафоризація, естетика трагічного. Збирання, публікація, дослідження балад. Перші записи українських балад. Публікації М. Максимовича, А. Метлинського, Я. Головацького, П. Чубинського, О. Роздольського, В. Гнатюка, О. Кольберга. Теоретичні дослідження О. Потебні, М. Драгоманова, І. Франка та ін. Наукові студії народних балад в студіях сучасних фольклористів.
	Пісні літературного походження. Особливості жанру. Умови переходу літературного твору у фольклорний. Сучасне розуміння пісень літературного походження. Осмислення принципу фольклоризації літературних текстів. Наукові підходи до вивчення жанру – праці І. Франка, В. Данилова, М. Возняка, Ф. Колесси та Г. Нудьги. Народне «редагування» тексту. Співвідношення авторського, індивідуального та народного, колективного в змісті таких пісень. Класифікація творів жанру.

<p>Національні гімни України («Ще не вмерла Україна», «Не пора, не пора», «Боже великий, єдиний», «Зродились ми великої години»). Пісні січових стрільців та їхні автори. Особливості пісень літературного походження про Українську Повстанську Армію. Сучасні новотвори, приурочені подіям на Майдані під час Революції Гідності та воєнних дій на Сході України.</p>

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	У тому числі			
		Л	п	інд.	с р с
1	2	3	4	5	6
Модуль I					
Змістовий модуль I (Специфіка ліро-епічного фольклору. Билини. Народні думи)					

<p>Тема 1. Вступ до курсу. Билини як жанр прадавньоукраїнської епічної пісенності. Билинні сюжети, мотиви, образи. Українські вчені про билини (М. Драгоманов, І.Франко, М.Грушевський, М.Возняк та ін.). Залишки билинного епосу в різних фольклорних жанрах українського фольклору (народних оповіданнях, казках, обрядовому фольклорі).</p>	4				
<p>Тема 2. Козацький героїчний епос: культурний контекст. Тематика й середовище побутування. Січове лицарство. Захист національних святинь і кордонів у народних думках. Національна своєрідність характеру епічного героя. Інтерпретація героїчного: героїка життя; концепція героїчної смерті. Християнська парадигма героїчного епосу (герой-мученик; від гріха до розкаяння).</p>	4				
<p>Тема 3. Думознавчі студії Катерини Грушевської. Актуальність її досліджень українського героїчного епосу як специфічного жанру фольклору, його генези та умов формування кобзарського репертуару. Сучасний стан кобзарства в Україні.</p>	2				
Разом – змістовий модуль I	10				
Змістовий модуль II (Фольклор і дійсність. Історичні пісні. Співанки-хроніки)					
<p>Тема 1. Історична пісня як етап розвитку епічної традиції: зв'язок з думами, соціально-побутовими піснями. Жанрові особливості. Текст ліро-епічної пісні. Питання поетики історичної пісні. Специфіка моделювання просторово-часової моделі історичної пісні та моделі творення ліро-епічних героїв. Засоби зображення епічної дійсності: а) народнопоетична символіка історичних пісень; б) художнє вираження поетики. Ідейно-тематична характеристика історичних пісень. Пісні національно-визвольних змагань українців в системі історичних. Специфіка вияву в історичній пісні історичних фактів та особливості</p>	4				

діяльності історичних постатей.					
Тема 2. Історичні пісні нового часу. Стрілецькі та повстанські пісні як новочасна історична поезія. Тяглисть сюжетно-мотивного фонду від билинного епосу до пісень про сучасні історичні події. Історична основа повстанського пісенного фольклору 1940–2000-их років. Проблеми класифікації пісень, пов'язаних з новітніми національно-визвольними змаганнями: баладні, співанки-хроніки (новинкові). Образна система. Аналіз тексту	4				
Тема 3. Співанки-хроніки як своєрідний спосіб мислення та пізнання світу в його конкретних людських виявах. Художній зміст новинкової пісні, вияв естетичного погляду народу на родинне та громадське життя. Характеристика різних визначень жанру, особливості відтворення конкретних соціально-побутових та історичних подій переважно драматичного, а подекуди й трагедійного плану. Записи й дослідження співанок-хронік. Особливості жанру співанок-хронік у зіставленні з думами, історичними піснями та баладами.	4				
Разом – змістовий модуль II	12				
Змістовий модуль III (Фольклор і література. Народні балади. Пісні літературного походження)					
Тема 1. Народні балади. Своєрідність українських балад, їх походження та зв'язок з західно- та східнослов'янською епічною традицією. Проблема класифікації балад. Показчик сюжетів і мотивів. Цикли народних балад. Поетична структура, сюжетність, драматизм, символіка, метафоризація, естетика трагічного. Збирання, публікація, дослідження балад. Перші записи українських балад. Публікації М. Максимовича, А. Метлинського, Я. Головацького, П. Чубинського, О. Роздольського, В. Гнатюка, О. Кольберга. Теоретичні дослідження О. Потебні, М. Драгоманова, І. Франка та ін. Наукові студії народних балад у студіях сучасних фольклористів.	4				
Тема 2. Пісні літературного походження. Особливості жанру. Умови переходу літературного твору у фольклорний. Сучасне розуміння пісень літературного походження. Осмислення принципу фольклоризації літературних текстів. Наукові підходи до вивчення жанру – праці І. Франка, В. Данилова, М. Возняка, Ф. Колесси та Г. Нудьги. Народне «редагування» тексту. Співвідношення авторського, індивідуального та народного, колективного у змісті таких пісень. Класифікація творів жанру.	4				
Тема 3. Національно-патріотичні, релігійні гімни України («Ще не вмерла Україна», «Не пора, не пора», «Боже великий, єдиний», «Зродились ми великої години» та ін.). Пісні січових стрільців та їхні автори. Особливості пісень літературного походження про Українську Повстанську Армію. Сучасні новотвори, приурочені подіям на Майдані під час Революції Гідності та воєнних дій на Сході	2				

України.					
Разом – змістовий модуль III	10				
Усього годин	32				

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми Завдання для самостійної роботи.	Кількість годин
1.	Проаналізувати тексти билини за вибором	2
2.	Написати есе «Дослідження українських билин в історії фольклористики XIX–XX ст.»	4
3.	Законспектувати розділи праці М.Грушевського (Історія української літератури: В 6-ти томах, 9-ти книгах. К.: Либідь, 1994. Т. 4). I. Виписати характеристики билинних героїв: Вольга (с.91-96); Добрина (с.97-108); Ілля Муромець (108-119); Олексій (Альоша) Попович (с.119-122). II. Дюк Степанович (с.127-132); Чурило (с.132-137); Михайло Потік (137-143); Дунай (143-148); Козарин (148-151); III. Гліб Володієвич (с.151-154); Соловій Будимирович (с.154-162); Хотінь Блудович (162-170); Іван Гостів син (с.171-176) – за вибором.	4
4.	Опрацювати матеріали про експедицію Ф.Колесси з метою записування мелодій народних дум, яку ініціювала та спонсорувала відома українська поетеса Леся Українка 1908 р.	4
5.	Підготувати есе «Розстріляний кобзарський з'їзд»; «Сучасне кобзарство в Україні»; «Традиція та новаторство в українському ліро-епосі: сучасні виміри»	6
6.	Поетика історичної пісні (на матеріалі конкретного народного твору). Проаналізувати образ ватажків національно-визвольних повстань українського народу в історичних піснях (на конкретному матеріалі).	4
7.	Охарактеризуйте найбільш поширені баладні сюжети (тройзілля, брати-розбійники і невпізнана сестра, невістка-тополя, Лимерівна, Бондарівна та ін.) та простежте особливості їх застосування у художній літературі (на вибір).	4
8.	Зафіксувати (або виписати з спеціальних збірників) й проаналізувати пісні-хроніки на різну тематику.	4

9.	Легендарна піснетворка Маруся Чурай. Народні пісні на слова Т. Шевченка, С. Руданського, І.Франка, А.Малишка, Д.Павличка.	4
10.	Пісні літературного походження про сучасні події в Україні.	2
Усього годин		38

7. Розподіл балів, які отримують студенти (залік)

Поточне тестування та самостійна робота									сума
Змістовий мод. I			Змістовий мод. II			Змістовий мод. III			100
T.1	T.2	T.3	T.1	T.2	T.3	T.1	T.2	T.3	
10	15	10	15	10	10	10	10	10	

8. Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка балах	в	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Іспит
A	90 – 100	5	Відмінно	
B	81 – 89	4	Дуже добре	
C	71 – 80		Добре	
D	61 – 70	3	Задовільно	
E	51 – 60		Достатньо	

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Кожен студент має підготувати:

1. Підготувати проект «Студія однієї пісні».
2. Анотований огляд бібліографії з теми «Вивчення та видання українського ліро-епосу» (за жанровим принципом) – на вибір.
3. Конспект основних положень праць М. І. Костомарова «Об историческом значении русской народной поэзии» (Харків., 1843), П. Куліша «Записки о Южной Руси» (СПб., 1856), «Исторические песни малорусского народа с объяснениями В. Антоновича и М. Драгоманова» (К., 1874, 1875. – Т.1–2), І. Я. Франка. «Студії над українськими народними піснями» (Зібр.

творів: У 50 т. – Т. 42), які стосуються актуальних питань дослідження української народнопісенної ліро-епіки.

4. Конспект основних положень передмов українських фольклористів до видань ліро-епічних творів у ХІХ – на початку ХХ століття.

5. Написання дослідницьких рефератів на тему «Записування, видавання і дослідження народних дум у ХІХ столітті», «Специфіка відображення історичного минулого в народних думах та історичних піснях, Порівняльний аналіз» та «Кобзарство і питання функціонування народних дум».

10. Методи контролю

Контроль за успішністю студентів відбувається через модулі, бліц-опитування, написання рефератів, підготовка міні-проектів, колоквиумів, есе

11. Методичне забезпечення

Навчальні посібники, довідкова література, фольклорні збірники, аудіо-та відеоматеріали, монографії.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9				

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	

60-63	Е		
35-59	FX	незадовільно можливістю повторного складання	3 не зараховано 3 можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	3 не зараховано 3 обов'язковим повторним вивченням дисципліни

1.

14. Рекомендована література

Базова:

Билини // Енциклопедія українознавства / за ред. В.Кубійовича. – Львів, 1993. – С.122-123.

Билини давньокиївські: реконструкції-переклади С. Росовецького, О. Хмельовського. – Київ, 2016.

Бойко В.Г. Пісні літературного походження в українській народній творчості / Бойко В.Г., Омельченко А.Ф. // Пісні літературного походження / [упоряд. В.Г. Бойко (тексти), А.Ф. Омельченко (мелодії)]. – К. : Наукова думка, 1978. – С.9–43

Грушевська К. Українські народні думи / упоряд. та передм. С. Мишанича // Вибрані праці : У трьох томах. Донецьк: Норд-прес, Том 1. 2007. С.11–149; 2006. Т.2. 444 с.

Грушевський М. Історія української літератури: у 6-ти т., 9-ти кн. – Київ, 1994. – Т.4. – Кн.1: Усна творчість пізніх княжих і переходових віків XIII–XVII. С.12–177

Дем'ян Г. Українські повстанські пісні 1940-2000 років. Львів, 2003. 584 с.
Дівчина з легенди – Маруся Чурай. – К. 1967.

Івашків В. Билини // Енциклопедія Наукового товариства імені Шевченка. – Київ, Львів, Тернопіль, 2012. – С. 561–564.

Соловей Е.С. Билини // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 2. –С.600–601.

Стрілецька Голгофа / [упор. Т. Салига]. Спроба антології. – Львів: Каменяр, 1992 .

Українські билини : Історико-літературне видання східнослов'янського епосу / упоряд., передм., післясл., приміт. та обробка укр. нар. казок і легенд на билинні теми В.Шевчука. – Київ, 2003

Ярмоленко Н. Український усний епос : динаміка традиції. – Київ, 2010.– 552 с.

Допоміжна:

Бойко В. Г., Омельченко А. Ф. Пісні літературного походження в українській народній творчості // Пісні літературного походження. – С. 9–43.

Былины. Киевский цикл. – К., 1988.

Былины: В 2 т. – М., 1958. – Т.1–2.

- Галичко М. (він же Прийма о.Н.-В.) Золотий міт. – Львів: Місіонер, 1996. – 104 с. («Пісня про Василя Івахіва» – Гей на Півночі, на Волині).
- Ганіч О. Проблема походження української народної балади. Донецьк, 2007. 140 с.
- Гоголь Н.В. О малороссийских песнях // Гоголь Н.В. Собр. соч.: В 7 т. – М., 1967. – Т.6.
- Горленко В.П. Кобзари и лирники. – К., 1884.
- Грица С. Украинская песенная эпика. – М., 1990.
- Грица С.Й. Функція музичного елемента в співанках-хроніках // Співанки-хроніки. – К., 1972.
- Грицай М.С. Думи // Грицай. М.С., Бойко В.Г., Дунаєвська Л.Ф. Українська народнопоетична творчість. К., 1983.
- Грицай М.С. Історичні пісні // Грицай М.С., Бойко В.Г., Дунаєвська Л.Ф. Українська народнопоетична творчість. – К., 1983.
- Данилов В. В. Ненародные песни в украинском фольклоре // Сборник Харьковского историко-филологического общества. – Х., 1909. – Т. 18.
- Дей О. І. Українська народна балада. Київ: Наук. думка, 1986. 264 с.
- Дей О.І. Співанки-хроніки (новини) // Співанки-хроніки. – К., 1972.
- Денисюк І. Релікти лицарсько-дружинної та билинної поезії (знахідки у фольклорі волинсько-поліського ареалу) // Денисюк І. Літературознавчі та фольклористичні праці. Львів, 2006. – Т.3. – С.115–126.
- Драгоманов М. Політичні пісні українського народу. – Женева, 1883, 1885. – Ч. 1 – 2.
- Думи. Упорядкування текстів, вступна стаття, примітки Г.Нудьги. К., 1969.
- Житецкий П. Мысли о народных малорусских думах. – К., 1883.
- Записки о Южной Руси. Издал П. Кулиш. – Спб., 1856. – Т.І.
- Исторические песни малорусского народа с объяснениями В. Антоновича и М. Драгоманова. – К., 1874, 1875. – Т.1–2.
- Історичні пісні / упор. І.П. Березовський, М.С. Родіна, В.Г. Хоменко. За ред М.Т.Рильського і К.Г. Гуслистого. – К., 1961. 1068 с.
- Кирдан Б. Украинские народные думы /XV – начало XVI в./ – М., 1962.
- Кирдан Б. Украинский народный эпос. – М., 1965.
- Колесса Ф. Мелодії українських народних дум. – Львів, 1910; 1913. Т. I–2.
- Колесса Ф. Про генезу українських народних дум /Українські народні думи у відношенню до пісень, віршів і похоронних голосінь. – Львів, 1922.
- Колесса Ф. Українська народна пісня в найновішій фазі свого розвитку // Колесса Ф.М. Фольклористичні праці. – К., 1970.
- Колесса Ф. Формули закінчення в українських народних думах // ЗНТШ. – 1935. – Т. CLIV.
- Колесса Ф. Хмельниччина в українських народних піснях і думах // Записки історичного і філологічного факультетів Львівського університету. Львів, 1940. Т. 1.
- Костомаров Н. И. Об историческом значении русской народной поэзии. – Харьков, 1843.
- Костомаров Н.И. Историческая поэзия и новые ее материалы // Вестник Европы. – 1874. – Кн. 12.

- Костомаров Н.И. Историческое значение южнорусского народного песенного творчества // Костомаров Н.И. Собр. соч. – СПб., 1905. Т.21. – Кн. 8.
- Костомаров Н.И. История казачества в памятниках южнорусского песенного творчества // Там
- Костомаров Н.И. Об историческом значении русской народной поэзии. – Харьков, 1843.
- [Лукашевич П.] Малорусские и червонорусские народные думы и песни. – СПб., 1836.
- Максимович М. Украинские народные песни. – М., 1834.
- Матяш І. Думознавчі студії Катерини Грушевської // Родовід 1997. № 15 – С. 5–11.
- Мишанич С. Один із підрозділів українських народних дум // ЗНТШ. – Т. ССХХІІІ. Праці секції етнографії та фольклористики. – Львів, 1992.
- Мишанич С. Принципи наукового видання повного зібрання українських народних дум // Народна творчість та етнографія. – 1989. №5.
- «Муза і меч»: національний рух у фольклорних та літературних джерелах. Збірник наукових праць. – Львів, 2005.
- Набок М. Українські народні думи: особливості національного характеру і типологія героя. Тернопіль: Підручники і посібники, 2014. 176 с.
- Народні думи / Упоряд. і пояснив др. М.Пачовський. Львів, 1901, 1903. Ч. I – 2.
- Народные песни Галицкой и Угорской Руси, собранные Я. Ф. Головацким. – М., 1878. – Т. 2. – 841 с.; Т.3. – 556 с.
- Народные южнорусские песни / Изд. А. Метлинского. – К.: В университетск. топографии, 1854. – XVIII, 472 с. + IV.
- Науменко В. Происхождение малорусской думы о Самуиле Кошке // Киевская старина. – 1883. – Кн. 6.
- Новицкий Я. Малорусские песни, преимущественно исторические, собранные в Екатеринославской губ. 1874 – 1894 гг. – Х., 1894.
- Нудьга Г. Українська дума і пісня в світі. Львів: Ін-т народозн., 1997. Т.1. 424 с.; 1998. Т.2. 512 с.
- Павлій П.Д. Думи // Українська народна поетична творчість. К., 1958. Т.І.
- Перетц В. Українські думи // ЛНВ. – 1907. – №4.
- Перетц В. Українські думи в новому виданні К. М. Грушевської // Грушевська К. Вибрані праці: У трьох томах / упоряд. та передм. С. Мишанича. Донецьк: Норд-прес, 2006. Т.2 (Додаток. Арк. 28–89).
- Пісні літературного походження / Упоряд. В.Г. Бойко (тексти), А.Ф. Омельченко (мелод.). – К.: Наук. думка, 1978. 496 с.
- Прийма о. Николай-Василь (псевдо Микола Галичко). Молиться серце. – Львів; Люрд: В-во отців василіан «Місіонер», 1995. – 112 с. («Гаїлка про Закарпаття»).
- Рильський М. Героїчний епос українського народу. – К., 1955.
- Слово і зброя. Антологія української поезії, присвяченої УПА і революційно-визвольній боротьбі 1942-1967 / упоряд. Леонід Полтава, 1968.
- Смілянська В. Л. Ліро-епос // Енциклопедія Сучасної України. Київ, 2016. Т.17. С.441.

- Снігирьова Л. Українські народні історичні пісні: поетика тексту. Київ, 2011. 232 с.
- Сокіл Г. Вивчення повстанських пісень у вузівському курсі «Українська народна словесність» // «Муза і меч»: національний рух у фольклорних та літературних джерелах. Збірник наукових праць. – Львів, 2005. – С.181–189.
- Сокіл Г. «Гей, на півночі, на Волині»: історія виникнення пісні, динаміка тексту // Література. Фольклор. Проблеми поетики. Київський ун-т. 2018. С. 106–115.
- Сокіл Г. Образ Джурила в українському фольклорі // Народознавчі зошити. – 2014. – № 4. – С. 713–720.
- [Срезневский И.И.]. Запорожская старина. – Харків, 1833–1838.
- Срезневский В. И. Климовский-Климов. «Козак-стихотворец» и два его сочинения. – Харьков, 1905.
- Стельмах М. П. Пісні літературного походження // Українська народна поетична творчість / За ред. М.Рильського. К., 1958.– Т. 1. – С. 668–677.
- Студинський К. Лірники. – Львів, 1894.
- Сумцов М. Українські думи. – Львів, 1914.
- Сумцов Н. Дума об Алексие Поповиче. – К., 1894.
- Українська фольклористика. Словник-довідник / укладання і заг. ред.. М.Чорнопиского. Тернопіль, 2008.
- Українська фольклористична енциклопедія / керізн. проекту, наук. ред., упоряд. В.Сокіл. Львів, 2018. 808 с.
- Українські записи Порфирія Мартиновича. – К., 1906.
- Українські народні думи та історичні пісні. – К., 1955.
- Українські народні пісні, наспівані Д.Яворницьким. Пісні та думи з архіву вченого. – К., 1990.
- Українські пісні, видані М. Максимовичем. Фотокопія з видання 1827 р. / Підгот., вид. і розвідка члена-коресп. АН УРСР П. М. Попова. – К.: Наук. думка, 1962. – 337 с.
- Фольклорні записи Марка Вовчка та Опанаса Марковича. – К.: Наук. думка, 1983. – 526 с.
- Фольклорні матеріали з отчого краю / Зібр. В. Сокіл та Г. Сокіл. – Львів: Ін-т народознавства НАН України, 1998. – 614 с.
- Франко І. Із секретів поетичної творчості // Франко І. Зібр. творів: У 50 т. – К.: Наук. думка, 1980. – Т. 31. – С. 45-120.
- Франко І. Хмельниччина (думи, пісні та вірші). // Зібрання творів: У 50 т. – К., 1986. – Т.43.
- Франко І.Я. Студії над українськими народними піснями // Франко І.Я. Зібр. творів: У 50 т. – Т. 42, 43.
- Чікало О. Українські пісні-хроніки: жанрово-тематичний аспект. Львів, 2010. 228 с.
- Інформаційні ресурси**
- Електронний архів українського фольклору folklore-arcyive.org.ua
<http://www.ukrfolk.kiev.ua/BERVY>.
<http://ukrnov.Catp.org.ua/duh/3.html>.